

Een jaar en twee maanden onderhandelde hij namens het IPO met Bleker. Bart Krol, gedeputeerde van de provincie Utrecht, is niet ontevreden over het resultaat. In vier provincies stemden de Provinciale Staten echter tegen dit akkoord. Utrecht stemde met ruime meerderheid voor. Vooral vanwege eigen provinciale ambities, meent Krol.

— Koen Moons (redactie)

> “DAT ER NU WEER BEWEGING in komt, is de belangrijkste plus van dit akkoord”, zegt Krol op de vraag naar de sterke punten uit het akkoord met Bleker, dat zo moeizaam tot stand kwam. “Achter wat wij in Utrecht de Agenda Vitaal Platteland noemen, zitten honderden mensen, instellingen en bedrijven die in gebiedsprocessen heel hard aan het werk waren om natuur te realiseren, of landbouwstructuurverbetering of noem maar op. En sinds oktober 2010 zit het hele veld op z'n handen. Dus de allerbelangrijkste plus voor mij is: na een jaar stilstand wordt er weer gewerkt. Tweede belangrijke reden om hier blij mee te zijn is dat ik het terecht vind dat het beleid voor natuur en het landelijk gebied bij de provincies komt te liggen. In de afspraken rond de WILG, de Wet Inrichting Landelijk Gebied, was er toch sprake van een halve decentralisatie, we kregen wel geld en verantwoordelijkheden als provincies, maar we kregen er een afgrijselijk ingewikkeld afrekeningsstelsel bij, waarbij we bijna elke week moesten rapporteren aan de Rijksoverheid. Nu is het een echte decentralisatie, waarbij we de volledige verantwoordelijkheid krijgen. Samen met de verantwoordelijkheid voor de Ruimtelijke Ordening die we al hadden, past dat heel goed bij de provincie. De centen-kant van het verhaal, ja, dat is natuurlijk mager. Maar je kunt ook niet anders verwachten. Er is een kabinetsafpraak om hier flink op te bezuinigen. Daar kun je heel veel van vinden, maar het is een democratische meerderheid die vindt dat dat moet, punt. Dat is niet leuk, maar het is zoals het is.”

Krol is al met al optimistisch over het natuurakkoord. Dat geldt niet voor collega-onderhandelaar Rein Munniksma, gedeputeerde in Drenthe. Hij adviseerde de Drentse staten in december om tegen te stemmen, omdat Bleker volgens hem steeds de spelregels verandert. “Ik kan wel zeggen dat ik me daarover heb verbaasd”, zegt Krol daarover. “Er ligt een akkoord en dat akkoord is nog steeds hetzelfde. Er is geen euro afgegaan, er is geen hectare afgegaan. Ik heb respect voor provincies die zeggen: ik vind dat akkoord met Bleker gewoon te mager. Maar de redenering ‘het akkoord is nu zo onduidelijk geworden, daar kan ik niet meer voor zijn’, vind ik nogal verbazend.”

Provinciaal geld

De provincie Utrecht heeft al ver voor het bereiken van het onderhandelingsakkoord voorgesorteerd op de bezuinigingen en de herijking van de EHS. Daarbij werden onder andere natuurorganisaties en LTO betrokken. Dit leidde tot het Akkoord van Utrecht. Deze aanpak heeft Krol steun opgeleverd in de Staten, denkt hij. “Het tweede is dat ik er afgelopen jaar ook echt provinciaal geld bij heb gelegd, waardoor we ook de centen hebben om die kleinere ambitie voor elkaar te krijgen. Die drieslag – goede afspraken met Bleker over decentralisatie, een herijkte EHS in samenwerking met onze maatschappelijke partners en het extra geld dat we er zelf bijleggen – was voor de Staten reden om met ruime meerderheid in de stemmen.” Die extra provinciale middelen zijn niet alleen beschikbaar voor realisatie van de EHS, maar ook voor het dichten van het gat tussen de

Bart Krol

“Ik vind het niet erg om provinciaal geld uit te geven aan natuurbeheer”

beheerkosten van de Utrechtse natuur en wat daarvoor van het Rijk komt. “In voorjaar volgt de besluitvorming over hoeveel provinciaal geld er bij moet voor beheer. We krijgen nu 5% uit het provinciefonds, dus je kunt er vanuit gaan dat wij van die honderd miljoen die van het Rijk komt, ongeveer 5 miljoen krijgen. We hebben tien tot vijftien miljoen beheerkosten, dus we zullen er als provincie geld bij moeten leggen. En dat is niet leuk, het is niet leuk om taken overgeheveld te krijgen met de mededeling ‘veel succes’, waarbij je per definitie altijd zelf geld moet bijleggen. Maar ik vind het niet erg om provinciaal geld uit te geven aan natuurbeheer. Dat is geld dat we gespaard hebben door als provincie zorgvuldig met ons geld om te gaan. Dat geld inzetten voor nog een stukje aankoop van natuur en een stukje beheer van natuur, dat kan ik goed uitleggen. Er is niemand die zegt ‘oh, dat is ook zonde van het geld’. Iedereen woont en werkt graag in deze provincie, juist vanwege de mooie omgeving.” Toch ziet ook Krol wel beperkingen als het gaat om inrichting en beheer van gebieden. De ambities wat betreft natuurkwaliteit hoeven vol-

gens hem niet teruggeschroefd te worden, maar het zal wel allemaal wat langer gaan duren. “Inrichten en beheren is natuurlijk razend belangrijk, maar in tijden van weinig publiek geld, kun je ook zeggen ‘we beginnen maar eens met planologisch beschermen’. In die 31.500 hectare Utrechtse EHS worden in principe geen wegen aangelegd, geen woningen gebouwd, geen bedrijventerreinen aangelegd. Maar we hoeven die terreinen niet allemaal a la minute te kopen en in te richten en daarmee met z’n allen hoge beheerlasten te realiseren. Als we ze maar langjarig, structureel planologisch beschermen. Inrichting en beheer kan later volgen. Het duurt allemaal wat langer en dat is ook allemaal niet erg. Als je in die tussentijd maar niets verpest, niets kwijtraakt, niets weggooit.”

Impasse

Er leek in december een nieuwe impasse te ontstaan toen zeker vier provincies tegen het akkoord stemden. Bleker zei eerder dat er alleen een akkoord zou zijn als alle provincies instemden. Later kwam hij daar echter op terug en ook de Tweede Kamer stemde in met

een motie die oproep om door te gaan met de provincies die wel ingestemd hebben. Krol: “Ik ga er ook vanuit dat Bleker zal zeggen ‘we hebben een akkoord met de provincies die hebben ingestemd’. Het is ook niet denkbaar in deze tijd dat er geld bij komt. Wij gaan dit akkoord gewoon uitvoeren en ik neem aan dat het kabinet dat doet op een manier dat het akkoord toch voor alle provincies gaat gelden. Maar het kan ook zijn dat de staatssecretaris doorgaat met degenen die ja gezegd hebben. De provincies die nee hebben gezegd, hebben dan eigenlijk niks, dat is voor die provincies nog wel spannend.”

Een nieuw heikel punt wordt misschien wel de verdeling van ruilgronden, de gronden die al eerder door het Rijk zijn aangekocht om later te ruilen voor grond in de EHS, of te verkopen ten behoeve van aankoop in de EHS. Het geld uit deze gronden moet nu over de provincies worden verdeeld. “We moeten nog zien hoe dat dan gaat met de provincies die nee hebben gezegd. Je kunt niet nee zeggen tegen het akkoord en wel geld uit die ruilgronden willen ontvangen.

Maar verder zullen we in IPO-verband daar naar gaan kijken. Er zal ook gekeken worden wat er in welke provincie nog te doen is.”

Nationale Landschappen

De realisatie en beheer van de EHS is een belangrijk onderwerp van de afspraken tussen Bleker en de provincies, maar er zijn ook allerlei andere taken die geen Rijksbeleid meer zijn. Het is aan de provincies of ze daar iets mee doen. Daaronder vallen onder andere de Nationale Landschappen en Nationale Parken. “Nationale Landschappen heten wel nationaal, maar waren altijd al grotendeels provinciaal gefinancierd”, zegt Krol. “Wij zetten de bescherming van onze waardevolle Nationale Landschappen voort, dat ga ik in de nieuwe structuurvisie ook zo regelen. En ook het Nationale Park Utrechtse Heuvelrug houden we wat mij betreft in stand. Die Nationale Parken en Landschappen zijn sterke merken die je graag in de provincie wilt hebben.”

Krol verwacht niet dat over dit soort zaken als nog een overkoepelend beleid wordt afgesproken binnen het IPO. “Het Rijk heeft duidelijk gemaakt: ‘wij gaan er mee stoppen’, elke provincie moet zelf beslissen of ze daar verantwoordelijkheid voor willen nemen. Ik denk dat de meeste provincies dat wel zullen doen, maar in theorie kunnen ze daarin afwijken van elkaar. Nogmaals, het is een echte decentralisatie, de verantwoordelijkheden komen nu echt te liggen waar ze wat mij betreft thuishoren, bij de provincie.” <

redactie@vakbladnbl.nl